

ningen som i enhver anden. Den ærede Taler syntes i det første Øieblik, at det maatte vel omtrent kunne være nok at have de samme Pengemidler til at forberede dette Lovgivningsværk, som der behøves til at forberede det angaaende Domstolene; men hvorfor betragter han ikke Domstolene ligesaafuldt som Corporationer, og man kunde snarere sige at Domstolens Magt, som Sagerne nu staae, er en Statsmyndighed, der skulde tages Hensyn til. Jeg troer vistnok, at naar man kun vil holde fast ved den Sondring, der er, førend Kirken har faaet sin Tilværelse som Corporation og efterat den har faaet den, saa vil man komme til at see, at det Lovgivningsarbejde, som her skal forberedes, ikke hænger sammen med nogen kirkelig Forsamling, der skulde repræsentere de kirkelige Dogmata eller nogetsohmest dertil hørende. Det bør komme frem, naar der eksisterer en lovbegrundet Kirkeforsatning; men det, vi have at gjøre, er for det Første at fastsætte, hvorledes en saadan kirkelig Organisation kan tilveiebringe en Kirkeforsamling, der i dette Omraade kan have en Mening, og hvorledes denne Mening kan blive til Lov i Kirken selv, og dernæst i hvilket Forhold med Hensyn til Lønning og Eiendom denne Kirke, som vi ifølge Grundloven skal give Understøttelse, skal staae til Staten. Lade vi iforveien Kirken danne, til at omfatte dette Spørgsmaal, en Art nok saa ufuldstændig udviklet Corporation, saa give vi Eiendoms-spørgsmaalet fra os, saa give vi det idetmindste saaledes fra os, at vi maae tilkjempe os det paany, om vi skulde blive Herre over det. Derfor troer jeg, at den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. N. Hansen) vilde i dette Øieblik gjøre rettest i ikke at drive sit Forslag til Afstemning, men tage det tilbage, og lade det blive staaende, som noget aldeles uafgjort, hvad disse 5000 Rbd. betyde. For mig betyder det en velvillig Hengiven til et ministerielt Duffe, som efter min Mening har været gjort noget letfindigt.

Cultusministeren: Jeg troer ikke, at mine Øtringer have berettiget den sidste ærede Taler til den Fremstilling, han har givet, hvorefter, om jeg forstod ham ret, jeg skulde have sagt, at Kirken var ligeberettiget med

Staten i den Forstand, at navnlig den Forsamling, som skulde repræsentere den, skulde danne en Magt ligeoverfor den lovgivende; det har jeg ikke sagt; men jeg skal ikke opholde mig ved at gjentage mine Øtringer, jeg skal henvise til dem, saaledes som de jo senere ville kunne læses. — Jeg har meent, at man iøvrigt let kunde kjende, at jeg ikke kan have tænkt noget Saadant, naar jeg har omtalt denne Forsamling deels som raadgivende og deels som den, der skulde yttre sig, førend Sagen bragtes til Afgjørelse ved Forhandling mellem Statsmagterne. Det ligger jo aldeles klart for, at jeg har forstaaet min Formands Anskuelse, som ogsaa ville være mine, naar jeg kommer til at sammenkalde en saadan Forsamling, saaledes, at man skulde søge dens Raad i denne Sag, og jeg troer, at Sagen er saa vanskelig, at Rigsdagen maaskee kunde behøve at høre et saadant Raad. Det forekommer mig i det Hele at være en syndelig Drygt, naar man siger, at vi give Spørgsmaalet fra os, naar disse Mænd, som skulde vælges til at repræsentere Kirken, blive hørte; man kan jo dog vel taale at høre dem, naar man selv har Afgjørelsen i sin Haand. Iøvrigt skal jeg aldeles henholde mig til mine tidligere Øtringer, og kun gjentage, at jeg troer det ikke er hensigtsmæssigt, at jeg nu skulde gaae dybere ind paa mine reilige Anskuelse af Forholdet mellem Kirke og Stat.

Monrad: Jeg skal ikke indlade mig paa at imødegaae de mange, efter min Mening, vildfarende Meninger, der ere fremførte under denne Forhandling, men blot bestræbe mig for at stille det Spørgsmaal, hvorpaa det her kommer an, aldeles simpelt, saaledes som det staaer i Birkeligheden. Der foreligger en Bevilling af 5,000 Rbd. til Forberedelsen til den kirkelige Lovgivning. Hvis Ministeren lader denne Forberedelse foregaae i Januar, Februar eller Marts, saa kan det skee, uden at nogen yderligere Tilladelse fra Thingets Side er nødvendig. Det kan imidlertid ogsaa let hændes sig, navnlig da der er skeet en Forandring i Cultusministeriet, at en saadan Forberedelse først kan finde Sted April eller Mai eller længere henne i Aaret, og det er dette, som Cultusministeren ønsker ikke maa komme ham til